

155. Hols sn, kyrkan.

Pl. 125.

Litteratur: G. A. Bohlin i VFT 2: 6–7 (1907), s. 101 f.**Äldre avbildning:** Bohlin a.a.

Runstenen står rest vid Hols kyrka, 1,5 m. V om kyrkogårdsmuren, till höger om uppfartsvägen till kyrkan. Den påträffades 1905 i samband med kyrkans restaurering »i väggen till ett utbyggt vapenhus» (Bohlin). I Torins register över saknade runstenar, 1875 (VFA), finns följande anteckning, som antyder, att stenen skulle ha varit känd åtskilligt tidigare. »Vid *Hools kyrkas vapenhus* en runsten enligt Wilskmans samlingar». I S. Wilskmans samlingar från 1700-talets mitt och senare hälft i Stifts- och Landsbiblioteket i Skara har jag emellertid icke återfunnit den uppgift, på vilken Torins anteckning grundar sig. Kyrkan är medeltida men betydligt utvidgad 1776 (Ewald).

Granit. Höjd 0,95 m., bredd 0,50 m. Runstenens nedre del saknas. Stenmaterialet har varit svårbehandlat. Ristningen är på många håll grund och otydlig.

Inskrift:

... **sp**i : **st**in : **p**na : **ift**ir : **kup**mut : **sun** **sin** : **pa** - ...

5 10 15 20 25 30

... [re]sti sten þenna æftir Guðmund, sun sinn ...

»... reste denna sten efter Gudmund, sin son ...»

Till läsningen: R. 1–2 äro mycket otydliga. Jungner läser dem **sp**. **3 i** är tydlig. **4 s** är tydlig, fastän mellanleden är tunn. I **5 t** återstå endast svaga spår av bistavarna. **6 i** har förlorat mittpartiet. **7 n** är säker. Fr.o.m. sk efter **7 n** bli runorna tydliga. Vänstra bst till **13 t** är grund. På r. 15 syns högra bst till **r** tydligt, den vänstra är grundare. Jungner har uppfattat en fördjupning ovanför den högra **r**-bst som övre bst till **r**. Denna fördjupning verkar dock med hänsyn till stenens struktur icke huggen. Den har också för en **r**-runa oregelbunden form. Man må observera, att den icke träffar ramlinjen upptill. Den högra **r**-bst har tydlig kontakt med hst. Bst i **17 u** är försvunnen upptill genom vittring. Även hst är jämförelsevis grund men säker. Detsamma gäller till alla delar **18 p**. I **19 m** äro övre delen av hst samt bistavarna grunda efter vitt-ring. **20–23 ut:su** äro djupa och tydliga. **24 n** har förlorat övre delen av hst. **25 s** är endast lätt skadad i toppen. **26–27 in** och följande sk äro säkra. Därefter synas **28–29 pa**. Av r. 30 återstår endast nedre delen av en hst.

R. 28–30 utgöra troligen början till ytterligare en bestämning till *Guðmund*, med all sannolikhet den schablonmässiga *þegn harða goðan*. *Guðmundr*, som förekommer på ytterligare tre stenar i landskapet, Vg 130, 139 och 194, är ett mycket vanligt namn i Norden under forntiden; se även Sö 217.

156. Remmene sn, kyrkan. Nu på kyrkogården.

Pl. 125, 126.

Litteratur: L 1396, T 57. C. G. G. Hilfeling, Resor 1791 (KB F m 57: 1, red. av P. Tham), s. 37, 42; P. Tham, Archeologiska Anvisningar, bl. 12 (ATA); P. E. Lindskog, En korrekt beskrifning om Skara stift 5 (1816), s. 444; Kyrkoinventarium 1829 (ATA); G. Brusewitz, Westergötland 1862, s. 132 f. (ATA); N. G. Djurklou, Brev t. B. E. Hildebrand ²⁶/₈, ⁶/₉ 1868 (ATA), Antiquitetsintendentens berättelse 1868, s. ix f., s. 199 f. (ATA); Kyrkostämmoprotokoll ⁶/₆ 1869 § 5 (utdrag i ATA); Handlingar 1936, 1937 (restaureringsrapport) i ATA.

Äldre avbildningar: Tham, bläckteckning (i Hilfeling a.a., s. 42, återgiven i kopia av J. G. Liljegren i Fullständig Bautil, ATA, framsidan med korset); Brusewitz, bläckteckning (i a.a., framsidan med korset); Djurklou, bläckteckning (i Berättelse 1868, båda sidorna); O. Erlandsson, träsnitt (i T 57).